



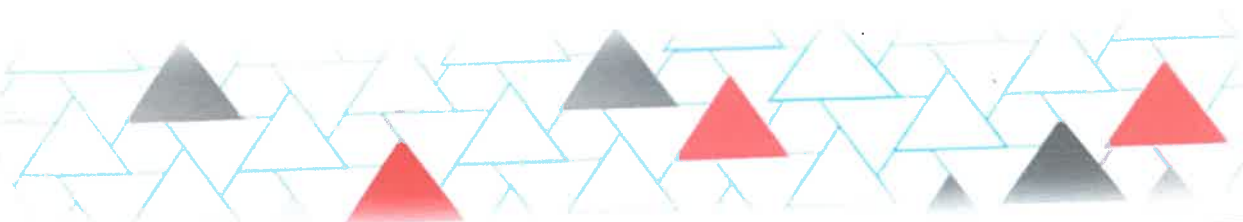
IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

JAVNE USTANOVE APOTEKA „ZDRAVLJE“ ZENICA

2019.

Broj: 01-02-08-11-3-2119-8/19

Sarajevo, septembar 2020.





SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	5
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	6
1.	UVOD	6
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	6
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA.....	7
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	7
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE	9
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	10
6.1	BILANS USPJEHA	10
6.1.1	Prihodi	10
6.1.1.1	Poslovni prihodi.....	10
6.1.1.2	Finansijski prihodi.....	11
6.1.2	Rashodi	12
6.1.2.1	Poslovni rashodi	12
6.1.3	Finansijski rezultat.....	15
6.2	BILANS STANJA	15
6.2.1	Stalna sredstva	15
6.2.2	Tekuća sredstva	17
6.2.2.1	Zalihe i roba namijenjena prodaji.....	17
6.2.2.2	Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	20
6.2.2.3	Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja	20
6.2.3	Kapital.....	21
6.2.4	Dugoročna rezervisanja	21
6.2.5	Obaveze.....	22
6.2.5.1	Kratkoročne obaveze	22
6.2.6	Popis sredstava i obaveza.....	22
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA.....	23
6.4	IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU	23
6.5	BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	23
7.	JAVNE NABAVKE	24
8.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	24
IV	PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	26
	Bilans uspjeha za period od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine	27
	Bilans stanja na 31. 12. 2019. godine	29
	Izveštaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine (Indirektna metoda)	30
	Izveštaj o promjenama na kapitalu za period koji završava na 31. 12. 2019. godine	32

I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Negativno mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Javne ustanove Apoteka „Zdravlje“ Zenica (u daljem tekstu: **Apoteka**), koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2019. godine, Bilans uspjeha, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o promjenama na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, te Bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, zbog važnosti pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za negativno mišljenje*, finansijski izvještaji ne prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Apoteke na 31. 12. 2019. godine, finansijsku uspješnost, novčane tokove i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za negativno mišljenje

Kao što je navedeno u Izvještaju:-

1. Knjigovodstveno evidentiranje ugovorenih rabata nije izvršeno na osnovu vjerodostojne knjigovodstvene dokumentacije i Međunarodnog računovodstvenog standarda 2 – Zalihe, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH. Stoga ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost zaliha robe u iznosu od 1.363.276 KM i finansijskih prihoda u iznosu od 472.768 KM, a efekte ovakvog načina evidentiranja rabata na finansijske izvještaje nije moguće kvantificirati (tačke 6.1.1.2, 6.1.3 i 6.2.2.1 Izvještaja).
2. Akumulirani gubitak Apoteke na 31. 12. 2019. godine iznosi 3.395.137 KM i prelazi osnovni kapital za 862.339 KM. Obaveze prema dobavljačima iskazane su u iznosu od 4.565.927, dok je ukupna kratkoročna imovina (zalihe, gotovina i potraživanja) iskazana u iznosu od 2.344.186 KM, što ukazuje na probleme solventnosti. Također, Grad Zenica kao osnivač nema utvrđene planove za pokriće akumuliranog gubitka. Ove okolnosti stvaraju sumnju u sposobnost Apoteke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izvještaja Uprava nije postupila u skladu s tačkom 25. Međunarodnog računovodstvenog standarda 1 – Presentacija finansijskih izvještaja, jer nije izvršila procjenu niti u Bilješkama objavila značajnu neizvjesnost u vezi stalnosti poslovanja Apoteka (tačke 6.2.3 i 6.5 Izvještaja).

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Apoteke u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše negativno mišljenje.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- U finansijskim izvještajima na poziciji stalnih sredstava iskazani su poslovni prostori u iznosu od 1.396.284 KM za koje Apoteka ne posjeduje dokaze o vlasništvu na osnovu kojih je izvršeno njihovo knjigovodstveno evidentiranje, što nije u skladu s članom 15. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH (tačka 6.2.1 Izvještaja).

Ključna pitanja revizije

Osim pitanja navedenih u odjeljku *Osnova za negativno mišljenje* utvrdili smo da nema drugih ključnih pitanja revizije.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Apoteke odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

U sastavljanju finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Apoteke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako rukovodstvo ili namjerava likvidirati Apoteke ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovila Apoteka.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika, donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Apoteke;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;

- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi rukovodstvo, zasnovano na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koje mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Apoteke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima, ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo mišljenje. Naši zaključci zasnivaju se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Apoteka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

Između pitanja o kojima se komunicira s rukovodstvom, mi određujemo ona koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja, i to su ključna revizijska pitanja. Opisujemo ih u izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprečava njihovo objavljivanje, ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da ih ne treba objaviti jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice izvještavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Javne ustanove Apoteka „Zdravlje“ Zenica za 2019. godinu**, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Apoteke za 2019. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. **Direktorica nije sačinila Godišnji plan rada i finansijski plan za 2019. godinu, kao ni izvještaje o poslovanju koji se trebaju podnijeti Upravnom odboru, što nije u skladu sa Statutom Javne ustanove Apoteka „Zdravlje“ Zenica, Zakonom o ustanovama i Zakonom o zdravstvenoj zaštiti (tačka 5. Izvještaja).**
2. **Popisom nije utvrđeno stvarno stanje potraživanja i obaveza, te nije izvršeno usklađivanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim stanjem, u skladu s članom 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH (tačka 6.2.6 Izvještaja).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI-jem 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tom standardu detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Apoteke u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.



Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

- Grad Zenica kao osnivač nema utvrđene planove za pokriće akumuliranog gubitka, a odredbama člana 41. Zakona o ustanovama definisano je da osnivač supsidijarno odgovara za obaveze ustanove i da je dužan pokriti višak rashoda nad prihodima u roku od 60 dana od dana usvajanja godišnjeg obračuna (tačka 6.2.3 Izvještaja).
- Upravni odbor je nadležan da kontroliše i ocjenjuje rad direktorice, da donosi pravila i opće akte Apoteke, u skladu s članom 27. Zakona o ustanovama. S obzirom na to da je direktorica nadležna za formiranje cijena i utvrđivanje uslova prodaje, ističemo da Upravni odbor nije donio posebna pravila kojima bi se regulisao postupak vođenja pregovora i način zaključivanja ugovora s najpovoljnijim dobavljačima roba za dalju prodaju, kako bi se osiguralo transparentno i efikasno trošenje raspoloživih sredstava (tačka 6.2.2.1 Izvještaja).

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Apoteke odgovorno je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Apoteke, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 16. 9. 2020. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobaric

Dragan Kolobaric



GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

Dževad Nekić



II KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Međunarodni računovodstveni standardi;
 - Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja;
 - Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
 - Zakon o finansijskom poslovanju FBiH;
 - Zakon o apotekarskoj djelatnosti;
 - Zakon o lijekovima;
 - Zakon o zdravstvenoj zaštiti;
 - Zakon o ustanovama;
 - Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
 - Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
 - Zakon o radu;
 - Zakon o javnim nabavkama;
 - Zakon o doprinosima;
 - Zakon o porezu na dohodak;
 - Kolektivni ugovor o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u oblasti zdravstva FBiH;
 - Statut Javne ustanove Apoteka „Zdravlje“ Zenica;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Apoteka je osnovana Odlukom Vijeća Općine Zenica od 14. 4. 1998. godine. Njen osnivač je Općina Zenica/Grad Zenica.

Osnovne djelatnosti Apoteke su: nabavka lijekova i medicinskih sredstava, skladištenje, čuvanje pod propisanim režimom, izdavanje i distribucija lijekova i medicinskih sredstava, kao i izrada galenskih i magistralnih pripravaka.

Ima osam organizacionih jedinica (ogranaka) i četiri depoa: Apoteka "Mr. Weiss" Zenica, ogranci: "Odmut" Zenica, "Igasa" Zenica, "12. April" Zenica, "Crkvice" Zenica, "Gradska apoteka" Zenica, "Nemila" Zenica, "Sutjeska" Zavidovići, i depoi: Arnauti, Janjići, Šerići i Tišina.

Organ upravljanja je **Upravni odbor**. Njegove nadležnosti su da donosi statut i druge opće akte utvrđene statutom, donosi finansijski plan i usvaja godišnji obračun, utvrđuje godišnji program rada, utvrđuje planove rada i razvoja Apoteke, odlučuje o korištenju sredstava preko iznosa utvrđenih statutom, odgovara osnivaču za rezultate rada Apoteke, odlučuje o svim pitanjima zbog kojih je Apoteka osnovana i dr.

Odlukom Gradskog vijeća Zenica od 2. 8. 2016. godine imenovan je Upravni odbor u sastavu: Safet Kubat – predsjednik, Edin Selimović – član i Sajma Alić – članica, na mandat od četiri godine.

Organ rukovođenja Apotekom je **direktorica**. Ona je nadležna za organizovanje i vođenje poslovanja Apoteke, predlaže Upravnom odboru mjere za efikasno i zakonito obavljanje djelatnosti za koje je Apoteka osnovana, predlaže Upravnom odboru opće akte na usvajanje, predlaže osnove plana rada i razvoja, izvršava plan raspodjele finansijskih sredstava, izvršava odluke Upravnog odbora, odgovora Upravnom odboru za rezultate rad i finansijsko poslovanje Apoteke, naredbodavka je za izvršenje finansijskog plana, odlučuje o raspolaganju novčanim sredstvima u skladu sa Statutom i dr.

Odlukom Upravnog odbora od 5. 9. 2019. godine, a nakon dobivene saglasnosti gradonačelnika Zenice od 31. 7. 2019. godine, ponovo je imenovana direktorica Višnja Kruškić na mandatni period od četiri godine.

Stručna tijela Apoteke su: Stručno vijeće, Etički komitet i Komisija za prigovore pacijenata.

Organizacija i sistematizacija poslova uređena je Pravilnikom o radu. Poslovi se, prema Pravilniku, obavljaju u organizacionim jedinicama: Uprava, Odjeljenje ekonomsko-finansijskih poslova, ogranci i depoi Apoteke, Galenski laboratorij i Kontrolno-analitički laboratorij.

Pravilnikom o radu sistematizovano je 69 radnih mjesta, a na 31. 12. 2019. godine u Apoteci je zaposlen 51 radnik.

Sjedište Apoteke je u Zenici, Ulica Sarajevska 35.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Apoteke za 2019. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate poslovanja. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, u periodu od decembra 2019. do juna 2020. godine, sa prekidima.

S obzirom na to da se obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.



3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH prvi put vrši reviziju finansijskih izvještaja Apoteke. U Izvještaju za 2019. godinu date su ukupno 24 preporuke.

Apoteka je za reviziju finansijskih izvještaja za 2019. godinu angažovala revizorsko društvo „Revicus“ d.o.o. Zenica, koje je u svom izvještaju dalo pozitivno mišljenje.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Sistem internih kontrola

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, rukovodstvo Apoteke je odgovorno za uspostavljanje funkcionalnog sistema interne kontrole u cilju ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenja javnih sredstava. Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost istog je povoljno kontrolno okruženje koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

Statutom Apoteke se naročito uređuje: naziv i sjedište osnivača i Apoteke, djelatnost, izvori i način osiguranja sredstava za rad, način raspolaganja viškom prihoda nad rashodima i način na koji se pokriva višak rashoda nad prihodima, prava i obaveze osnivača i Apoteke, organi upravljanja i rukovođenja, stručna tijela, statusne promjene, unutrašnji nadzor i druga pitanja od značaja za rad i poslovanje Apoteke. Statut Apoteka usvojio je Upravni odbor 2012. godine.

Prema odredbama Statuta i odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti, Upravni odbor donosi Pravilnik o unutrašnjem nadzoru i godišnji plan i program unutrašnjeg nadzora, kojeg Apoteka dostavlja Kantonalnom ministarstvu zdravstva najkasnije do 31. 12. tekuće godine za sljedeću godinu. **Upravni odbor Apoteke nije donio Pravilnik o unutrašnjem nadzoru, kao ni godišnji plan i program provedbe unutrašnjeg nadzora za 2019. godinu, u skladu s odredbama Statuta i Zakona o zdravstvenoj zaštiti.**

Apoteka je donijela sljedeće interne akte: Pravilnik o radu, Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama, Pravilnik o računovodstvenim politikama i procjenama i Pravilnik o uslovima prodaje robe.

Pravilnikom o radu Apoteke uređuje se zaključivanje i vrsta ugovora o radu, obrazovanje, osposobljavanje i usavršavanje za rad, organizacija i sistematizacija radnih mjesta, radno vrijeme, odmori i odsustva, plaće i naknade plaća i druga pitanja vezana za prava i obaveze zaposlenika. Pravilnikom o radu nije sistematizovano niti popunjeno radno mjesto za obavljanje pravnih poslova, što smatramo značajnim s obzirom na djelatnost Apoteke (tačka 6.1.2.1 Izvještaja).

Tokom 2019. godine na snazi je bio Pravilnik o radu prema kojem su se ugovori o radu zaključivali kada se u Apoteci ukaže potreba za zasnivanjem radnog odnosa sa novim radnikom, i prema kojem je direktor mogao odlučiti da se oglasi (konkurs) o potrebi zasnivanja radnog odnosa objavi u sredstvima javnog informisanja. Ovo nije u skladu sa članom 20. a) Zakona o radu koji propisuje obavezu provođenja procedure obaveznog javnog oglašavanja za prijem u radni odnos. Upravni odbor Apoteke je 2018. godine donio Pravila koja će se primjenjivati prilikom zapošljavanja radnika u Apoteci, a kojim je definisano da će se pri zapošljavanju novih radnika raspisivati oglas, odnosno konkurs, koji će se objaviti na web-stranici Grada Zenice, u najmanje jednom dnevnom listu koji se distribuira na cijeloj FBiH, a dodatno se može objaviti i u drugim sredstvima javnog informisanja.

U toku 2019. godine u Apoteci radni odnos je zasnovalo deset osoba (šest na neodređeno i četiri na određeno). **Za ugovore o radu koji su zaključivani na određeno vrijeme nije provedena konkursna procedura i obavezno javno oglašavanje za prijem u radni odnos, što nije u skladu sa Zakonom o radu i Pravilima koja će se primjenjivati prilikom zapošljavanja radnika u Apoteci.**



Upravni odbor je 9. 12. 2019. godine usvojio izmjenu i dopunu Pravilnika o radu kojom se mijenja postupak zapošljavanja na način da se za pri zapošljavanju postupa prema odredbama Pravilnika o postupku prijema u radni odnos Apoteke. Na istoj sjednici je usvojen i ovaj Pravilnik kojim se propisuje obavezno raspisivanje javnog oglasa pri zapošljavanju. Ovi akti su stupili na snagu 9. 1. 2020. godine.

Apoteka nije imenovala koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu, što nije u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, Standardima interne kontrole u javnom sektoru u FBiH i drugim propisima i aktima kojima se reguliše interna kontrola u subjektu revizije. Nisu poduzimane aktivnosti na uspostavi sistema interne kontrole u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH u dijelu ažuriranja i donošenja pravilnika i drugih internih akata u skladu sa COSO modelom i navedenim propisima, procjene rizika, sačinjavanja strategije upravljanja rizicima i mape procesa.

Apoteka nije uspostavila sistem internih kontrola prema COSO modelu, kako to nalažu odredbe Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH, što može uticati na usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima, kao i na finansijsko izvještavanje.

Preporuke:

- *donijeti Pravilnik o unutrašnjem nadzoru i godišnji plan i program unutrašnjeg nadzora u skladu s odredbama Statuta i Zakona o zdravstvenoj zaštiti, te nadzor provoditi prema donesenim aktima;*
- *prijem zaposlenika vršiti u skladu s Izmjenama i dopunama Pravilnika o radu i s Pravilnikom o postupku prijema u radni odnos Apoteke;*
- *dizajnirati i implementirati sistem internih kontrola, te imenovati koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH i Standardima interne kontrole u javnom sektoru u FBiH.*

Interna revizija

Prema odredbama Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnika o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH, Apoteka nije bila obavezna uspostaviti Jedinicu za internu reviziju.

Prevenција korupcije

Vlada FBiH je 16. 9. 2016. godine usvojila Strategiju za borbu protiv korupcije 2016–2019. godine u FBiH i Akcioni plan za njeno provođenje. Strategija se odnosi na kompletno društvo u FBiH, sve njegove institucije, privredne subjekte i druge organizacije koje su registrovane na području FBiH.

Vlada Zeničko-dobojskog kantona je 2017. godine sačinila Akcioni plan za borbu protiv korupcije 2017–2019. godine, prema kojem je Apoteka trebala sačiniti Plan djelovanja protiv korupcije i Plan integriteta. Do kraja obavljanja revizije Apoteka nije sačinila ove akte.

Preporuka:

- *donijeti Plan djelovanja protiv korupcije i Plan integriteta, te poduzimati odgovarajuće aktivnosti u skladu s donesenim aktima.*

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE

Statutom Apoteke definisano je da se struktura prihoda i rashoda uređuje Godišnjim planom rada i finansijskim planom koji na prijedlog direktorice utvrđuje Upravni odbor u decembru tekuće za narednu godinu. U okviru Godišnjeg plana rada i finansijskog plana, direktorica odlučuje o raspolaganju sredstvima, kao i o nabavci opreme i drugim investicionim ulaganjima u slučaju kada to nije predviđeno godišnjim planom, s tim da pojedinačna vrijednost raspolaganja ne može preći iznos od 5.000 KM. Direktorica je, prema odredbama Statuta, svaka tri mjeseca u obavezi podnositi poseban izvještaj o raspolaganju ovim sredstvima Upravnom odboru. O nabavci opreme i investicionim ulaganjima koja nisu utvrđena Godišnjim planom rada, a čija je pojedinačna vrijednost veća od 5.000 KM, odlučuje Upravni odbor.

Upravni odbor obavezan je donijeti Godišnji plan rada i finansijski plan Apoteke u skladu sa članovima 12. i 21. Statuta Apoteke, članom 27. Zakona o ustanovama i članom 65. Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

Uvidom u izvještaj o radu za 2018. godinu konstatovali smo da sadrži Plan poslovanja za 2019. godinu koji obrazlaže načine kako bi se prevazišli postojeći problemi, ojačala konkurentnost na tržištu i poboljšalo funkcionisanje rada Apoteke, ali ne sadrži finansijske pokazatelje planiranih prihoda i rashoda.

Apoteka nije donijela Godišnji plan rada i finansijski plan za 2019. godinu u skladu s odredbama Statuta i navedenih zakona, što znači da je direktorica odlučivala o raspolaganju sredstvima, nabavci opreme i drugim ulaganjima bez donesenog Godišnjeg plana.

Članom 32. Zakona o ustanovama propisano je da direktorica podnosi Upravnom odboru izvještaj o finansijskom poslovanju. Također, članom 68. Zakona o zdravstvenoj zaštiti direktorica ima obavezu sačinjavanja tromjesečnih izvještaja o cjelokupnom poslovanju Apoteke, dok je članom 65. istog Zakona propisano da Upravni odbor ima obavezu podnošenja izvještaja o poslovanju osnivaču najmanje jednom godišnje, te da odgovora osnivaču za rezultate rada Apoteke. **Tokom 2019. godine navedeni izvještaji nisu sačinjavani.**

Apoteka nema internu proceduru o načinu i metodologiji donošenja Godišnjeg plana rada i finansijskog plana, rokovima za njegovo usvajanje, niti su utvrđene procedure koje bi osigurale praćenje efikasnosti i ekonomičnosti planiranih aktivnosti.

S obzirom na to da nije sačinjen finansijski plan Apoteke za 2019. godinu, u nastavku je struktura ostvarenih prihoda i rashoda:

Opis	Ostvareno u 2019. godini	Ostvareno u 2018. godini.	Indeks izvršenja (2/3)
1	2	3	4
UKUPNI PRIHODI	6.271.688	6.077.306	103
UKUPNI RASHODI	6.268.483	6.074.420	103
FINANSIJSKI REZULTAT	3.205	2.886	111

Izvještaj o radu Apoteke za 2019. godinu Upravni odbor je usvojio 18. 5. 2020. godine, a Apoteka ga je osnivaču dostavila 19. 5. 2020. godine.

Nisu ispoštovane odredbe Statuta, Zakona o ustanovama i Zakona o zdravstvenoj zaštiti, u dijelu donošenja Godišnjeg plana rada i finansijskog plana za 2019. godinu i izvještaja o poslovanju. Također, nije donesena metodologija za sačinjavanje Godišnjeg plana rada i finansijskog plana i izvještaja o poslovanju, niti su utvrđene procedure koje bi osigurale praćenje efikasnosti i ekonomičnosti planiranih aktivnosti. Samim tim ni Upravni odbor nije ispunio svoje obaveze u skladu s članom 65. Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

Preporuke:

- **donijeti Godišnji plan rada i finansijski plan, u skladu s odredbama Statuta, Zakona o ustanovama i Zakona o zdravstvenoj zaštiti;**
- **osigurati da organ rukovođenja sačinjava i podnosi izvještaje, u skladu s članom 68. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i članom 32. Zakona o ustanovama.**

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Godišnje finansijske izvještaje za 2019. godinu Apoteka je sačinila i dostavila nadležnim organima i institucijama, u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku.

Upravni odbor je 27. 2. 2020. godine usvojio Godišnji obračun Apoteka za period od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine.

6.1 BILANS USPJEHA

6.1.1 Prihodi

U Godišnjim finansijskim izvještajima za 2019. godinu iskazani su prihodi u iznosu od 6.271.688 KM, što je u odnosu na prošlu godinu više za 194.382 KM.

Struktura planiranih i ostvarenih prihoda iskazana u finansijskim izvještajima je sljedeća:

Opis	1. 1. - 31. 12. 2019.	1. 1. - 31. 12. 2018.
PRIHODI (od 1 do 4)	6.271.688	6.077.306
1. Poslovni prihodi (1.1.-1.3.):	5.761.337	5.535.395
1.1. Prihodi od prodaje robe	5.158.943	4.954.433
1.2. Prihodi od prodaje učinaka	581.172	558.976
1.3. Ostali poslovni prihodi	21.222	21.986
2. Finansijski prihodi	506.335	536.933
3. Ostali prihodi i dobici	2.259	1.960
4. Prihodi iz osnove promjene računovodstvenih politika	1.757	3.018

Pravilnikom o računovodstvenim politikama i procjenama uređena je politika vrednovanja prihoda. Prihod se vrednuje po fer vrijednosti naknade koja je primljena ili se potražuje. Prihodi i rashodi koji se odnose na istu transakciju priznaju se istovremeno. Prihod se ne može priznati ukoliko se rashodi ne mogu pouzdano izmjeriti. U takvim okolnostima, svaka naknada koja je već primljena na ime prodaje robe priznaje se kao obaveza (obaveza za avanse).

6.1.1.1 Poslovni prihodi

Poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 5.761.337 KM i čine 91,86% ukupnih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu veći su za 225.942 KM.

Prihodi od prodaje robe iskazani su u iznosu od 5.158.943 KM, najznačajniji dio odnosi se na prodaju lijekova i medicinskog materijala (4.180.202 KM) i prihode ostvarene prodajom dodataka prehrani i drugih pripravaka, čajeva i čajnih mješavina, kozmetika i drugih roba (978.741 KM).

Struktura prihoda od prodaje lijekova i medicinskog materijala za 2019. godinu data je u tabeli:

Opis	Ostvareno receptima zavoda zdravstvenog osiguranja	Ostvareno u komercijalnoj prodaji
PRIHODI	6.271.688	6.077.306
1. Prihodi od prodaje lijekova na recept*	1.814.135	-
2. Prihodi od prodaje lijekova bez recepta	-	2.106.140
3. Prihodi od medicinskih sredstava na recept*	70.864	-
4. Prihodi od medicinskih sredstava bez recepta	-	189.063
Ukupno: lijekovi i medicinska sredstva (od 1 do 4)	1.884.999	2.295.203

Federalnim Zakonom o lijekovima iz 2012. godine i Pravilnikom o cijenama i listi lijekova iz juna 2013. godine (izmjena februar 2019. godine) definisano je da Vlada Federacije utvrđuje Listu lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja FBiH, na prijedlog federalnog ministra zdravstva, kao i da Vlada kantona donosi Pozitivnu listu lijekova kantona koji se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja kantona, na prijedlog kantonalnog ministra zdravstva. Također je propisano da Lista lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja FBiH sadrži i cijene lijekova koje se redovno godišnje usklađuju sa Maksimalnim cijenama lijekova na državnom nivou. Vlada Zeničko-dobojskog kantona je donijela Listu lijekova koji se propisuju na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Zavod) i načinu propisivanja i izdavanja lijekova 28. 2. 2019. godine, kao i njenu izmjenu 1. 9. 2019. godine. Lista se sastoji od A liste, sa lijekovima sa učešćem Zavoda u cijeni lijeka 100% i ona u suštini predstavlja preuzetu A Listu lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja FBiH, i proširenu B listu koja sadrži lijekove sa učešćem Zavoda u cijeni lijeka u rasponu od 25 do 100%. Ove Liste lijekova, pored generičkog naziva lijeka (INN), u sebi sadrže i zaštićena imena proizvođača. Cijene lijekova koje se nalaze na Pozitivnoj listi lijekova Zeničko-dobojskog kantona utvrđene su u skladu sa federalnim propisima i u suštini samo su prepisane sa Federalne liste lijekova. **Propisana veleprodajna cijena lijeka podrazumijeva cijenu lijeka koju priznaje Zavod, u koju nije uključen porez na dodanu vrijednost (PDV).**

Prihodi od prodaje lijekova i medicinskih sredstava od Zavoda iznosili su 1.884.999 KM, a ostvaruju se na osnovu dva ugovora o snabdijevanju lijekovima, medicinsko-sanitetskim pomagalicama i medicinskim materijalima osiguranih lica koji se potpisani za period 1. 1. – 31. 3. 2019. godine i za period 1. 4. – 31. 12. 2019. godine. Ovim ugovorima se utvrđuju međusobna prava i obaveze Zavoda i Apoteke u vezi izdavanja lijekova i snabdijevanja medicinsko-sanitetskim pomagalicama i medicinskim materijalima osiguranih lica, koji se propisuju na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja. Zavod se obavezao da će ispravno ispostavljenu fakturu Apoteke za izdate lijekove platiti u roku od 60 dana od dana ispostave fakture Zavodu, s tim da se iznimno rok za plaćanje može produžiti do 90 dana. Shodno potpisanim ugovorima, fakturisanje lijekova sa esencijalnih lista vrši se po cijenama koje su utvrđene u važećim odlukama o listama lijekova koji se propisuju i izdaju na teret Zavoda. Medicinsko-sanitetska pomagala i sanitetski materijali se fakturiraju na teret Zavoda, u skladu sa važećim cjenovnikom. Za izdavanje lijekova na recept, utvrđenih u važećim listama lijekova, ugovorena je naknada u iznosu od 1,64 KM (sa PDV-om) po receptu, prema zaključenom ugovoru za period 1. 1. – 31. 3. 2019. godine. Po zaključenom ugovoru za period 1. 4. – 31. 12. 2019. godine došlo je do promjene ugovorene naknade u iznosu od 1,75 KM (sa PDV-om) po realizovanom receptu.

Prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu iskazani su u iznosu od 581.172 KM, u okviru kojih se na ostvarene prihode po osnovu prodaje vlastitih proizvoda odnosi 343.161.KM i na prihode od naknade za izdavanje lijekova na recept za ispostavljene račune prema Zavodu (za domove zdravlja) 238.011 KM.

6.1.1.2 Finansijski prihodi

Finansijski prihodi iskazani u iznosu od 506.335 KM i odnose se na prihode od rabata (472.768 KM) i ostale finansijske prihode (33.567 KM).

U skladu sa Računovodstvenim politikama i procjenama Apoteke, definisano je da trošak nabavke i nabavnu vrijednost zaliha čini fakturna cijena, umanjena za trgovačke popuste, rabate i druge troškove.

Knjigovodstveno evidentiranje odobrenih rabata (osnovni finansijski rabati, dodatni rabati na ostvareni promet i akcijski promet) izvršeno je u korist prihoda, na osnovu knjižnih odobrenja koja se ispostavljaju mjesečno ili za duži period.



Revizijom je utvrđeno da knjižna odobrenja ne sadrže dovoljno podataka kako bi se mogla povezati sa izvornom fakturama i ugovorenim iznosom rabata. Za odobrene rabate koji imaju obilježje popusta za nabavljenu robu nisu korigovani troškovi nabavne vrijednosti, što nije u skladu s Računovodstvenim politikama i procjenama Apoteke, niti s MRS-om 2 – Zalihe, prema kojem se trgovački popusti, rabati i slične stavke trebaju oduzeti kod određivanja troškova nabavke zaliha.

Također, za dio finansijskih rabata (za plaćanje u određenom roku) nismo se uvjerali da su usklađeni sa zaključenim ugovorima niti da postoji kontrola obračuna rabata iskazanih u knjižnim obavijestima. Dakle, nisu evidentirani na osnovu vjerodostojne dokumentacije, što nije u skladu s članom 15. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Zbog ovakvog načina evidentiranja finansijskih prihoda po osnovu rabata, prihodi i finansijski rezultat su precijenjeni za 472.768 KM, a efekte na zalihe i troškove nabavne vrijednosti zaliha ne možemo kvantificirati (detaljnije pojašnjeno u tačkama 6.1.2.1, 6.1.3 i 6.2.2.1 Izvještaja).

Ostali finansijski prihodi u iznosu od 33.567 KM odnose se na usluge pozicioniranja, skladištenje vakcina za Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica i odštetni zahtjev od osiguravajućeg društva.

Preporuka:

- *na osnovu vjerodostojne dokumentacije vršiti kontrolu obračuna rabata iskazanih u knjižnim obavijestima.*

6.1.2 Rashodi

Struktura ostvarenih rashoda, sa indeksima ostvarenja, iskazana u finansijskim izvještajima, je sljedeća:

Opis	1. 1. - 31. 12. 2019.	1. 1. - 31. 12. 2018.
RASHODI	6.268.483	6.074.420
1. Poslovni rashodi (1.1. – 1.7.):	6.253.350	6.028.818
1.1. Nabavna vrijednost prodane robe	4.621.447	4.415.052
1.2. Materijalni troškovi	171.524	176.349
1.3. Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	1.256.583	1.231.400
1.4. Troškovi proizvodnih usluga	72.425	64.915
1.5. Amortizacija	61.014	63.687
1.6. Nematerijalni troškovi	74.451	79.081
1.7. Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	4.094	1.666
2. Finansijski rashodi	10	0
3. Ostali rashodi i gubici	10.505	36.035
4. Rashodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	4.230	8.514
5. Rashodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki neznčajnih grešaka iz ranijeg perioda	388	1.053

6.1.2.1 Poslovni rashodi

Poslovni rashodi iskazani su u visini od 6.253.350 KM i veći su za 4% u odnosu na prethodnu godinu.

Nabavna vrijednost prodane robe

Nabavna vrijednost prodanih proizvoda iskazana je u iznosu od 4.621.447 KM i čini 74% ukupnih rashoda. Odnosi se na nabavljenu i prodanu robu za svaku organizacionu jedinicu Apoteka. Za svaku organizacionu jedinicu Apoteka evidentira ulaz robe u maloprodajne objekte sa ukalkulisanom razlikom u cijeni (RUC) i PDV-om, a realizovanu prodanu robu evidentira svakodnevno na ostvarenim prihodima. Na 31. 12. 2019. godine knjigovodstveno je evidentiran trošak prodane robe na bazi zaduženja (nabavke) za gotove proizvode i robu (komercijalna i esencijalna lista) i na bazi realizacije prodane robe. Nakon što se popisom utvrde stvarna stanja, konstatuju se viškovi i manjkovi.

Računovodstvenim politikama i procjenama Apoteke od 26. 7. 2010. godine definisano je razduženje, tj. trošak zaliha, sirovina, materijala i rezervnih dijelova, koje se vrši po ponderisanoj prosječnoj cijeni. Zalihe koje se ne skladište, tj. zalihe koje se po izvršenoj nabavci odmah stavljaju u upotrebu, a ako u momentu nabavke na odgovarajućem računu, odnosno vrsti zaliha nije iskazano stanje, razdužuju se po toj nabavnoj cijeni i imaju tretman prosječne ponderisane cijene.

Napominjemo da Apoteka svakog mjeseca ručno vrši obračun nabavne vrijednosti prodatih proizvoda primjenom metode prosječnog ponderisanog troška, ali ih ne iskazuje mjesečno u knjigovodstvenim evidencijama. Za potrebe izrade polugodišnjeg obračuna (30. 6. 2019. godine) iskazana je nabavna vrijednost prodatih proizvoda, koja se stornira sa 31. 12. 2019. godine i evidentira se dobivena nabavna vrijednost prodatih proizvoda nakon izvršenog godišnjeg popisa zaliha.

Troškovi plaća i ostala lična primanja

Troškovi plaća i ostala lična primanja iskazana su u iznosu od 1.256.583 KM, a odnose se na troškove plaća i naknada plaća zaposlenih (1.099.598 KM), troškove ostalih primanja, naknada i prava zaposlenih (133.044 KM) i na troškove naknada ostalih fizičkih lica (23.941 KM).

Troškovi plaća i naknada zaposlenih iskazani su u iznosu od 1.099.598 KM. Najviša neto plaća isplaćena u 2019. godini u Apoteci iznosila je 3.358 KM, a najmanja 464 KM. Prosječna neto plaća obračunata u 2019. godini iznosila je 1.359 KM.

Obračun i isplata plaća i naknada vršena je u skladu sa Pravilnikom o radu Apoteke koji je donio Upravni odbor u julu 2017. godine. Najniža neto satnica sa uključenim porezom na dohodak iznosi 2,35 KM i u skladu je sa članom 36. Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u oblasti zdravstva na teritoriji FBiH¹ od 15. 2. 2017. godine.

Osnovica se utvrđuje Odlukom Upravnog odbora, koja se donosi za svaki mjesec. Članom 57. Pravilnika o radu utvrđeni su koeficijenti složenosti za pojedine poslove (od 1.00 za radnicu na održavanju čistoće do 3.76 za mr. ph. specijalistu farmaceutske tehnologije i rukovodioca Kontrolno-analitičkog laboratorija). Plaću direktorice utvrđuje Upravni odbor Apoteke. Odlukom Upravnog odbora od 2. 8. 2016. godine plaća direktorice određena je u visini od tri prosječno obračunate plaće u Apoteci za tekući mjesec.

Pravilnik o radu usklađen je s odredbama Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u oblasti zdravstva na teritoriji FBiH iz 2017. godine u dijelu koji se odnosi na koeficijente za obračun plaća, neto satnicu od 2,35 KM, minuli rad od 0,5% za svaku godinu radnog staža i redovni mjesečni fond radnih sati koji radnik treba odraditi u tekućem mjesecu na bazi 37,5-satne radne sedmice.

Pravilnikom o radu definisano je da osnovna plaća može biti uvećana ili umanjena za stimulativni dio u zavisnosti od ostvarenih rezultata rada. Za ostvarene pozitivne, odnosno negativne rezultate rada, osnovna plaća se uveća do 30% ili umanjuje do 20%. Stimulativni dio utvrđuje direktor na prijedlog rukovodioca organizacione jedinice, koji mora biti pismeno obrazložen. U 2019. godini po ovom osnovu je isplaćeno 8.357 KM. Direktorica je u toku 2019. godine donijela više posebnih Odluka o stimulaciji po različitim osnovama. Naime, na mjesečnom nivou su targetirani pojedini proizvodi gdje za dodatnu stimulaciju zaposlenice Apoteke (10%) trebaju prodati određenu količinu preparata/lijeka.

Troškovi ostalih primanja, naknada i materijalnih prava zaposlenih iskazani su u iznosu od 133.044 KM, čiji su obračun i isplate regulisane Pravilnikom o radu i Kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u oblasti zdravstva na teritoriji FBiH.

Isplata **toplog obroka**, iskazana u iznosu od 101.100 KM, vršena je u visini od 1% prosječne neto plaće u FBiH, prema posljednjem objavljenom statističkom podatku.

¹ „Sl. novine FBiH“, broj 12/17

Troškovi otpremnina iskazani su u iznosu od 8.316 KM i odnose se na isplatu otpremnine zbog odlaska u penziju za tri zaposlenika Apoteke. Obračun i isplata otpremnina vršena je u skladu sa Pravilnikom o radu i Kolektivnim ugovorom. Zaposlenik ima pravo na isplatu otpremnine u visini od tri prosječne neto plaće isplaćene u FBiH prema posljednjem objavljenom podatku.

Ostala primanja zaposlenih iskazana su u iznosu od 12.400 KM, a odnose se na poklone povodom državnih, vjerskih i ostalih praznika.

Troškovi naknada ostalim fizičkim licima iskazani su u iznosu od 23.941 KM, u okviru kojih se na naknade za ugovore o djelu odnosi 14.464 KM, a na naknade upravnog odbora 9.477 KM. Naknade za članove Upravnog odbora definisane su Odlukom o visini naknade za rad predsjednika i članova upravnih odbora zdravstvenih ustanova čiji je osnivač Općina Zenica (29. 3. 2012. godine). Prema Odluci, predsjednicima upravnog i nadzornog odbora pripada 30%, članovima 20%, prosječne neto plaće isplaćene u FBiH u prethodna tri mjeseca, prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku. Naknade se isplaćuju pod uslovom učešća u radu Odbora. Upravni odbor je Odlukom od 19. 8. 2016. godine potvrdio prethodno donesenu Odluku Vijeća Općine Zenica u dijelu iznosa, i uslovio isplatu ukoliko je u toku mjeseca održana minimalno jedna sjednica. U 2019. godini, prema zapisnicima Upravnog odbora, održano je je 11 sjednica, a isplate su vršene mjesečno.

Troškovi bruto naknada po osnovu ugovora o djelu iskazani su u iznosu od 14.464 KM po osnovu zaključenih ugovora sa dvije osobe, informatičarom za praćenje rada informacionog sistema u periodu 1. 1. – 31. 8. 2019. godine u mjesečnim iznosima od 900 KM i za pravnu pomoć iz oblasti javnih nabavki u periodu 25. 4. 2019. – 30. 4. 2019. godine u iznosu od 1.500 KM.

Imajući u vidu da Apoteka nema sistematizovano radno mjesto za obavljanje pravnih poslova, angažovala je po ugovoru o djelu izvršioca za pravnu pomoć iz oblasti javnih nabavki lijekova. **Ugovorom nije tražen izvještaj o radu po završetku ugovorenih poslova, tako da nije ni sačinjen.** S obzirom na to da nam nije prezentiran izvještaj o završenim ugovorenim poslovima, ne možemo potvrditi koja vrsta pravne pomoći je pružena.

Ugovor o pružanju usluga praćenja rada informacionog sistema nema karakteristike ugovora o djelu jer se radi o kontinuiranim poslovima održavanja za koje je Pravilnikom o radu sistematizovano radno mjesto referenta za održavanje informacionog sistema u apotekama.

Preporuke:

- **za poslove za koje Apoteka ima sistematizovana radna mjesta zaključivati ugovore o radu, u skladu sa Zakonom o radu i Pravilnikom o radu;**
- **zahtijevati izvještaj o izvršenim uslugama prilikom isplate naknade za poslove po osnovu ugovora o djelu.**

Troškovi proizvodnih usluga

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 72.425 KM, a njihovu strukturu čine: zakup poslovnih prostora (42.470 KM), usluge tekućeg održavanja (12.530 KM), ostale usluge održavanja (4.400 KM), troškovi reklame i publikacija (4.079 KM), usluge investicionog održavanja (2.904 KM), usluge održavanja transportnih sredstava (2.573 KM) i ostali proizvodni troškovi (3.470 KM).

Troškovi zakupnina iskazani su u iznosu od 42.470 KM. Od ukupno 12 poslovnih prostora koje Apoteka koristi, tri poslovna prostora se uzimaju pod zakup na osnovu zaključenih ugovora (Ogranak Gradska Apoteka Zenica, Ogranak Sutjeska Zavidovići i Depo Janjići).

Ostale usluge održavanja iskazane su u iznosu od 4.400 KM, a odnose se na korištenje opreme za videonadzor na osnovu ugovora zaključenog sa kompanijom „A.E. sigurnost“ 4. 1. 2018. godine bez definisanog roka trajanja. **Na ovaj način smanjena je mogućnost umanjenja cijene u skladu sa tržišnom, uz provođenje odgovarajućeg postupka javne nabavke, što nije u skladu s članom 3. Zakona o javnim nabavkama.**

Preporuka:

- **ugovore za usluge održavanja zaključivati u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, s ciljem efikasnog korištenja javnih sredstava.**

**Nematerijalni troškovi**

Nematerijalni troškovi iskazani su u iznosu od 74.451 KM. Struktura nematerijalnih troškova prikazana je u tabeli:

Opis	1. 1. – 31. 12. 2019.
NEMATERIJALNI TROŠKOVI (1 do 7)	74.450
1. Troškovi neproizvodnih usluga	16.301
2. Troškovi reprezentacije	5.366
3. Troškovi premije osiguranja	5.278
4. Troškovi platnog prometa	11.302
5. Troškovi poštanskih i telekomunikacijskih usluga	11.100
6. Troškovi poreza, naknada, taksi i drugih dažbina na teret pravnog lica	17.515
7. Ostali nematerijalni troškovi	7.589

Troškovi neproizvodnih usluga se, između ostalog, odnose na ugovor zaključen na neodređeno vrijeme 15. 6. 2017. godine sa JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica o poslovnoj saradnji za vršenje usluga dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije (2.294 KM) i na usluge sanitarnog pregleda za uposlenike Apoteke na osnovu faktura Zavoda za medicinu rada i sportsku medicinu Zeničko-dobojskog kantona (1.213 KM).

Apoteka nije donijela Pravilnik o reprezentaciji kojim bi bilo propisano za koje namjene i na koji način se priznaju troškovi reprezentacije.

Troškovi premija osiguranja stalnih sredstava iskazani su na osnovu ugovora zaključenog 15. 1. 2019. godine sa EUROHERC osiguranjem.

6.1.3 Finansijski rezultat

U Bilansu uspjeha za 2019. godinu iskazani su prihodi u iznosu od 6.271.688 KM i rashodi u iznosu od 6.268.483 KM, što je rezultiralo pozitivnim finansijskim rezultatom i neto dobiti u iznosu od 3.205 KM, dok je u prethodnoj godini iskazana neto dobit iznosila 2.886 KM. Na pozitivan finansijski rezultat uticala je: dobit od finansijskih aktivnosti u iznosu od 506.325 KM, gubitak od poslovnih aktivnosti u iznosu od 492.013 KM, gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda u iznosu od 8.246 KM, gubitak od usklađivanja vrijednosti u iznosu od 4.230 KM i prihodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijeg perioda u iznosu od 1.757 KM i rashodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijeg perioda u iznosu od 388 KM.

Ne možemo potvrditi iskazani finansijski rezultat jer Apoteka nije pravilno knjigovodstveno evidentirala odobreni rabat, što je šire pojašnjeno u tačkama 6.1.1.2 i 6.2.2.1 Izvještaja.

6.2 BILANS STANJA**6.2.1 Stalna sredstva**

Na datum bilansa knjigovodstvena vrijednost stalnih sredstava iskazana je u sljedećim iznosima:

Opis	31. 12. 2019.	31. 12. 2018.
STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI	1.540.410	1.588.194
Nematerijalna sredstva	1.237	1.227
Nekretnine, postrojenja i oprema	1.533.968	1.581.762
Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	5.205	5.205



U skladu sa Pravilnikom o računovodstvenim politikama i procjenama, Apoteka stalna sredstva početno vrednuje i iskazuje po trošku nabave. Mjerenje nakon početnog priznavanja dugoročne materijalne i nematerijalne imovine vrši se metodom nabavne vrijednosti. Apoteka je na kraju godine trebala vršiti i procjenu nadoknadivog iznosa u skladu sa MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava i Pravilnikom o računovodstvenim politikama i procjenama i na osnovu te procjene vršiti korekciju knjigovodstvenog iznosa sredstava. Obračunata amortizacija za 2019. godinu iznosi 61.014 KM.

Nekretnine, postrojenja i oprema predstavljaju najznačajniji dio stalnih sredstava, koji je iskazan u iznosu od 1.533.966 KM (nabavna vrijednost 4.703.126 KM, ispravka vrijednosti 3.169.160 KM).

Struktura i promjene na ovoj imovini u 2019. godini daju se u tabeli:

R. b.	Opis	Građevinski Objekti	Postrojenja i oprema	Alati, pogonski i kancelarijski namještaj	Transportna sredstva	Materijalna sredstva u pripremi	Ukupno
0	1	2	3	4	5	6	7 (2 do 6)
1	Nabavna vrijednost						
	na 1. 1. 2019. godine	3.204.494	716.714	765.848	23.000	34.045	4.744.400
	- direktna povećanja u 2019. godini	-	6.866	6.096	-	-	12.962
	- prenos sa pripreme	-	-	-	-	-	-
	- otuđenje i rashodovanje	-	(10.479)	(43.758)	-	-	(54.273)
	- ostalo	-	-	-	-	-	-
	na 31. 12. 2019. godine	3.204.494	713101	728.286	23.000	34.045	4.703.125
2	Akumulirana amortizacija						
	na 1. 1. 2019. godine	1.717.690	683.066	738.682	23.000	0	3.162.638
	- amortizacija za 2019. godinu	46.645	8.784	5.005	-	-	60.744
	- amortizacija iz ranijeg razdoblja	-	-	-	-	-	-
	- otuđenje i rashodovanje	-	(10.465)	(43.758)	-	-	(54.223)
	- ostalo	-	-	-	-	-	-
	na 31. 12. 2019. godine	1.764.645	681.385	699.928	23.000	0	3.169.159
3	Neto knjigovodstvena vrijednost						
	na 1. 1. 2019. godine	1.486.803	33.648	27.266	0	34.045	1.581.762
	na 31. 12. 2019. godine	1.439.848	31.716	28.357	0	34.045	1.533.966

Odlukom o organizovanju Apoteke od 14. 4. 1998. godine, koju je donijelo Općinsko vijeće Općine Zenica, regulisan je osnivački ulog imovine bivšeg OUR Apoteke u vrijednosti od 2.482.435 KM, koji se odnosi na građevine (Apoteka 12. april 98.854 KM, Mr. Weiss 341.067 KM, Igasa 110.319 KM, Crkvice 60.584 KM, Odmut 405.394 KM, Sutjeska Zavidovići 135.639 KM, Uprava 34.107 KM, Galenski laboratorij 561.292 KM, stanovi 718.055 KM, poslovni objekti van upotrebe 17.123 KM) i opremu u iznosu od 369.765 KM (Apoteka 12. april 11.146 KM, Mr. Weiss 4.800 KM, Igasa 1.565 KM, Crkvice 560 KM, Odmut 702 KM, Nemila 1.276 KM, Partizan Kakanj 1.291 KM, Sutjeska Zavidovići 75 KM, Sretno Kakanj 442 KM, Uprava 27.090 KM, Galenski laboratorij 315.361 KM i kontrolni laboratorij 5.452 KM).

Depo Arnauti Apoteke koriste na osnovu Sporazuma od 28. 4. 2014. godine o zajedničkom finansiranju projekta između Općine Zenica, JU „Dom zdravlja“ Zenica i Apoteke. Na osnovu Zaključka koji je donio gradonačelnik Zenice 25. 6. 2015. godine o korištenju poslovnog objekta kojeg je Općina (Grad) Zenica kupila za funkciju ostvarivanja zdravstvenih potreba stanovništva MZ Šerići i pripadajućih mjesnih zajednica, Apoteka koristi Depo Šeriće, a Depo Tišinu na osnovu Zaključka od 14. 2. 2017. godine o podjeli prostora društvenog doma Tišina koji je adaptiran sredstvima Grada i javnih ustanova.

Za ostale objekte (ogranci: Apoteka 12. april, Mr. Weiss, Igasa, Crkvice i Odmut, Uprava i Galenski laboratorij) u iznosu od 1.396.284 KM nisu nam prezentovani dokazi o vlasništvu nad poslovnim prostorima koji se knjigovodstveno vode u Apoteci, što nije u skladu sa članom 15. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

S obzirom na to da Apoteka ne raspolaže dokazima o vlasništvu na osnovu kojih je knjigovodstveno evidentirano sedam poslovnih prostora, 12. 9. 2018. godine obratila se Zemljišnoknjižnom uredu Zeničko-dobojskog kantona sa zahtjevom za izdavanje njihovih ZK izvadaka. Zemljišnoknjižni ured je svojim aktom od 26. 10. 2018. godine odgovorio da dostavljeni podaci nisu potpuni i da ne mogu udovoljiti zahtjevu Apoteke. U 2019. godini nije bilo daljih aktivnosti po ovom pitanju. Apoteka je u 2020. godini angažovala advokata za provođenje procedure upisa prava vlasništva nad poslovnim prostorima u zemljišnoknjižnom uredu Općinskog suda u Zenici.

Na investicijama u toku, na kojima dugi niz godina nije bilo promjena niti ulaganja, Apoteka je iskazala nekretninu u pripremi u iznosu od 34.045 KM koja se odnosi na kupljeni poslovni prostor u Kačunima – Općina Busovača, na osnovu ugovora od 5. 2. 1997. godine, koji nije stavljen u funkciju. Objekat se, prema izjavi rukovoditeljice Odjeljenja za ekonomsko-finansijske poslove, ne koristi od dana sticanja, niti se u skorijoj budućnosti planira koristiti za poslovne svrhe Apoteke. U narednom periodu planira se angažovati ovlašteni procjenitelj za procjenu vrijednosti kako bi se objekat pripremio za prodaju. **Budući da nisu poduzete odgovarajuće aktivnosti na stavljanju sredstva u upotrebu već duži niz godina, ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost investicija u toku. Nije utvrđeno postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost ovog objekta umanjena, što nije u skladu sa MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava.**

Postrojenja i opremu čine postrojenja i oprema za proizvodnju, preradu i obradu; postrojenja i oprema za pakiranje; elektronska oprema; telekomunikacijska oprema; laboratorijska oprema; oprema za grijanje i ventilaciju; oprema za protivpožarnu i protivprovalnu zaštitu; mjerni i kontrolni instrumenti; namještaj i ostala oprema i krupni inventar.

U 2019. godini evidentirano je povećanje vrijednosti u iznosu od 13.243 KM i odnosi se na nabavku elektronske opreme, klima-uređaja, opreme za protivprovalnu zaštitu i kancelarijskog namještaja.

Procjena vrijednosti umanjenja sredstava

Apoteka na datum bilansa, kao ni prethodnih godina, nije vršila procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadbive vrijednosti za takva sredstva, u skladu sa tačkom 9. i ostalim zahtjevima iz MRS-a 36 – Umanjenje imovine i Računovodstvenim politikama i procjenama Apoteke. Knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme koja bi se utvrdila u skladu sa MRS-om 36 – Umanjenje imovine, može se značajno razlikovati od iskazane.

Za iskazane vrijednosti građevinskih objekata (1.396.284 KM) Apoteka ne posjeduje dokaze o vlasništvu, što nije u skladu s članom 15. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Preporuke:

- *okončati aktivnosti na obezbjeđenju dokaza o vlasništvu na osnovu koje je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje poslovnih prostora kojima Apoteka raspolaže, u skladu s članom 15. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH;*
- *na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva (uključujući investicije u toku) umanjena, u skladu s MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava.*

6.2.2 Tekuća sredstva

6.2.2.1 Zalihe i roba namijenjena prodaji

Zalihe i roba namijenjena prodaji 31. 12. 2019. godine iskazana je u iznosu od 1.606.336 KM, a njenu strukturu čine: zalihe robe (1.363.276 KM), zalihe sirovina, materijala, rezervnih dijelova i sitnog inventara (200.693 KM), gotovi proizvodi (38.907 KM) i dati avansi (3.460 KM).

Računovodstvenim politikama i procjenama koje je donijela direktorica Apoteke utvrđena je politika vrednovanja i iskazivanja zaliha. Zalihe robe i proizvoda u poslovnim jedinicama vode se po prodajnim cijenama, a u skladištu po nabavnim cijenama. Zalihe materijala i proizvodnje u toku vrednuju se po nabavnim cijenama. Proizvodnja, zalihe gotovih proizvoda i nedovršena proizvodnja (proizvodnja u toku) vrednuju se po trošku. Tehnika utvrđivanja nabavne vrijednosti/cijene koštanja je metoda prodaje na malo. Nabavna vrijednost/cijena koštanja zaliha utvrđuje se primjenom metode prosječnog ponderisanog troška.

Zalihe robe iskazane su u iznosu od 1.363.276 KM (po nabavnoj vrijednosti). Vrijednost zaliha robe na kraju 2019. godine manja je za 212.621 KM u odnosu na prethodnu godinu.

Revizijom smo utvrdili da je Apoteka u 2019. godini, na osnovu dostavljenih knjižnih obavijesti dobavljača, evidentirala prihode od rabata u iznosu od 472.768 KM, kao razliku između storniranih obaveza prema dobavljačima za isporučenu robu i storniranih obaveza za odbitni ulazni PDV.

Iako Računovodstvenim politikama nije propisano, praksa Apoteke je da ugovorene rabate u cijelosti priznaje kao prihod, iako oni imaju obilježje popusta za nabavljenu robu, te je za iznose odobrenih rabata trebalo korigovati trošak nabavne vrijednosti prodane robe, a za robu koja nije prodana umanjiti nabavnu vrijednost zaliha. Ovo nije u skladu s MRS-om 2 – Zalihe, tačka 11, koji nalaže da se trgovački popusti, rabati i slične stavke trebaju oduzeti kod određivanja troškova nabavke zaliha.

Budući da Apoteka prilikom vrednovanja i iskazivanja zaliha nije dosljedno primijenila odredbe Međunarodnih računovodstvenih standarda, zalihe robe i ostali prihodi i primici nisu realno iskazani, zbog čega ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost zaliha i finansijski rezultat.

Primjena Međunarodnih računovodstvenih standarda obavezujuća je u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziju u FBiH. Međutim, postoji ograničavajući faktor u njihovoj decidnoj primjeni, a koji se odnosi na zakonske i podzakonske propise o lijekovima na državnom i entitetskom nivou koji utiču na formiranje slobodnog tržišta lijekovima i čine ga ograničavajućim, kao i na formiranje cijena lijekova, s obzirom na to da su njima propisane maksimalne veleprodajne cijene lijekova i maloprodajna marža, koja u Federaciji BiH iznosi do 25%, što može uticati na osiguranje sredstava za poslovanje Apoteke. Nabavna vrijednost prodatih lijekova iznosi 3.501.245 KM, ostvareni prihodi od prodaje lijekova (3.920.275 KM), uključujući naknadu za recepte (238.011 KM) iznose 4.158.286 KM, što znači da razlika od 657.041 KM predstavlja ostvarenu maržu na lijekove. Ostvareni poslovni prihodi u iznosu od 5.761.337 KM (od prodaje lijekova i druge robe i prihoda od prodaje učinaka) ne mogu pokriti poslovne rashode iskazane u iznosu od 6.253.350 KM (nabavna vrijednost prodane robe 4.621.447 KM, troškovi plaća i ostala lična primanja 1.256.583 KM, materijalni troškovi 171.524 KM, nematerijalni troškovi 74.451 KM, troškovi proizvodnih usluga 72.425 KM, troškovi amortizacije 61.014 KM i povećanje vrijednosti zaliha 4.094 KM).

Apoteka je u 2019. godini nabavku proizvoda i robe vršila od 21 dobavljača (veledrogerije), od kojih su nabavljene robe u vrijednosti od 4.577.421 KM (nabavna vrijednost bez PDV-a), a najznačajnije su: lijekovi (3.271.139 KM), dodaci prehrani (934.241 KM) i medicinska sredstva (229.746 KM). Najvećih sedam dobavljača su sljedeće veledrogerije koje su imale najveći promet u 2019. godini: „MGM FARM“ d.o.o. Kakanj (11.290.040 KM), „Medimpex“ Sarajevo (994.876 KM), „Phoenix“ d.o.o. Sarajevo (545.293 KM), „Octalpharma“ d.o.o. Sarajevo (532.183 KM), „Tuzlafarm“ d.o.o. Tuzla (414.841 KM), „Farmavita“ d.o.o. Sarajevo (312.882 KM) i „Pharmamed“ d.o.o. Travnik (165.890 KM).

Od ukupnih obaveza prema dobavljačima, koje su na 31. 12. 2019. godine iznosile 4.565.927 KM, na obaveze prema veledrogerijama odnosi se 4.527.260 KM, od čega na obaveze prema sedam dobavljača odnosi 4.474.639 KM.

Zakonski propisi koji uređuju značajna pitanja za oblast lijekova i medicinskih sredstava, u okviru kojih posebno analiziramo cijene lijekova, su: državni Zakon o lijekovima i medicinskim sredstvima² i federalni Zakon o lijekovima³.

² „Službeni glasnik BiH“, broj 58/08

³ „Službene novine FBiH“, broj 109/12



Na osnovu ovih zakonskih propisa, Vijeće ministara je donijelo Pravilnik o načinu kontrole cijena, načinu oblikovanja cijena lijekova i načinu izvještavanja o cijenama lijekova u BiH⁴ i federalni ministar zdravstva Pravilnik o listama lijekova⁵. Na osnovu člana 84. Zakona o lijekovima FBiH (iz 2005. godine) federalni ministar zdravstva donio je Pravilnik o određivanju visine veleprodajne i maloprodajne marže lijekova⁶, a njegovim izmjenama i dopunama od 27. 2. 2008. godine, propisana visina maloprodajne marže iznosi maksimalno do 25%.

Zalihe robe vode se u maloprodajnim cijenama, sa ukalkulisanom maksimalno dozvoljenom razlikom u cijeni (25%). Međutim, uvidom u pojedine kalkulacije cijena roba kojima Apoteka prometuje, utvrdili smo da u pojedinim slučajevima marža iznosi i do 40%, što nije u skladu sa Pravilnikom o određivanju visine veleprodajne i maloprodajne marže lijekova⁷.

Također, konstatovali smo da nema nikakvih ograničenja u pogledu utvrđivanja nabavnih cijena i maloprodajne marže, te je to u isključivoj nadležnosti direktorice. Pravilnikom o uslovima prodaje Apoteke iz 2017. godine regulisano je da je formiranje cijena i utvrđivanje uslova prodaje u nadležnosti direktorice, u skladu sa zakonom propisanom marži. Direktorica može ovlastiti i drugog zaposlenika da formira cijene i utvrđuje uslove prodaje roba u skladu sa Pravilnikom.

S obzirom na to da nema procedure o načinu nabavke lijekova i medicinskih preparata, u pisanoj Informaciji direktorice od 23. 12. 2019. godine obrazložen je način nabavke lijekova i preparata. Naime, dobavljač se bira prema visini rabata koji daje za pojedine proizvođače. Tabela su kao Aneks ugovora prikazani rabati dobavljača po proizvođačima i na osnovu ovih pregleda šefovi apoteke vrše narudžbe. Rabati se uglavnom vezuju za period plaćanja ispostavljenih faktura, odnosno veleprodajna nudi veći rabat za kraći rok plaćanja, a za rok plaćanja koji je preko određenog broja dana koji je definisan ugovorom ne daje se rabat. **Nema sistemske mogućnosti praćenja rabata po vrstama lijeka.** Pojedine veleprodajne su zastupnice za određene vrste proizvođača i one za njih daju najbolji rabat te imaju prvenstvo narudžbe (npr. „Medimpex“ d.o.o. za Esi, Mollers, Arko, Himalayu; „Octalpharma“ d.o.o. za Hermes, Mentholatum, Aderma, Avene, Tosama, Bionim i slično). Također, pored zastupništva i posebnih rabata, neki dobavljači imaju i specifičnu paletu preparata koji se samo od njih mogu naručiti. Sa pojedinim dobavljačima se, zbog ostvarivanja većeg rabata, u skladu sa ugovorima narudžbe vrše kvartalno. **Na ovaj način se uvećavaju zalihe proizvoda bez iskazane stvarne potrebe za njihovom narudžbom.**

Prezentiranim Pravilnikom o uslovima prodaje robe utvrđeno je da je direktor nadležan za formiranje cijena, utvrđivanje uslova prodaje i visinu prodajne cijene proizvoda, roba i usluga. Prije stavljanja u promet proizvoda i robe sačinjava se kalkulacija cijene. Kalkulacije prodajne cijene za robu i proizvode u maloprodaji nisu kontrolisane i nisu ih potpisale odgovorne osobe. Prema Odluci direktora, odobravaju se dnevni popusti na kasi, za komercijalne stavke asortimana u maloprodaji. Ovi popusti realizuju se unutar osam apoteka, na određeni dan u toku sedmice, u iznosu 10% dok se ne odluči drugačije. **Dakle, iako je menadžment Apoteke prilikom zaključivanja ugovora za nabavku proizvoda i roba, u skladu s Pravilnikom, nadležan za formiranje cijena i ne primjenjuje Zakon o javnim nabavkama, Upravni odbor nije donio posebna pravila kojima bi se regulisao postupak vođenja pregovora i način zaključivanja ugovora sa dobavljačima proizvoda i roba, s ciljem osiguranja transparentnosti i efikasnog trošenja raspoloživih sredstava.**

Nadležnost Upravnog odbora je da usmjerava, kontroliše i ocjenjuje rad direktorice, u skladu s članom 27. Zakona o ustanovama.

⁴ „Službeni glasnik BiH“, broj 3/17

⁵ Puni naziv federalnog pravilnika glasi: Pravilnik o bližim kriterijima za izbor lijekova, postupku i načinu izrade listi lijekova u FBiH, načinu stavljanja i skidanju lijekova sa listi lijekova, obavezama ministarstava zdravstva, zavoda zdravstvenog osiguranja, te proizvođača i prometa lijekova uvrštenih na liste lijekova, kao i korištenje lijekova, „Službene novine FBiH“, broj 45/13

⁶ „Službene novine FBiH“, broj 40/02; 50/02; 15/06; 09/08

⁷ „Službene novine FBiH“, broj 40/02; 50/02; 15/06; 09/08

Uvidom u zapisnike sjednica Upravnog odbora konstatovali smo da mu je direktorica prezentirala način odabira veletrgoerija sa kojima su zaključeni ugovori. Međutim, nije nam prezentirana dokumentacija kojom je dokumentovan proces odabira dobavljača i zaključivanja ugovora. S obzirom na to da nije donesen akt kojim se reguliše ovaj proces, Upravni odbor nije uspostavio adekvatan sistem nadzora i kontrole nad radom direktorice, čime su joj date značajne ovlasti u odlučivanju i upravljanju raspoloživim sredstvima, naročito kod izbora dobavljača i nabavke roba, što nije u skladu sa navedenim zakonskim propisima i Statutom.

Preporuke:

- *za vrijednost ostvarenog trgovačkog popusta ili rabata korigovati nabavnu vrijednost prodate robe ili nabavnu vrijednost neprodatih zaliha, u skladu s odredbama MRS-a 2 (tačka 11);*
- *maloprodajnu maržu za lijekove sistemski ograničiti na maksimalni iznos utvrđen Pravilnikom o određivanju visine veleprodajne i maloprodajne marže lijekova;*
- *osigurati sistemsko praćenje rabata po vrstama lijekova;*
- *nabavku robe vršiti u skladu sa stvarnim potrebama Apoteke, s ciljem efikasnog upravljanja zalihama;*
- *potrebno je da Upravni odbor donese akt kojom će regulisati postupak, vođenje pregovora i način zaključivanja ugovora sa dobavljačima proizvoda i roba za dalju prodaju.*

6.2.2.2 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iskazani 31. 12. 2019. iznose 52.484 KM. Transakcijski računi u zemlji otvoreni su kod Asa banke, UniCredit banke i Addiko banke. Nisu **provođeni postupci javnih nabavki za pružanje finansijskih/bankarskih usluga, u skladu sa Aneksom II dio A Zakona o javnim nabavkama**. Ugovori o otvaranju računa sa bankama zaključeni su u prethodnim godinama (preporuka data u tački 7. Izvještaja).

6.2.2.3 Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja

Na 31. 12. 2019. godine iskazana su kratkoročna potraživanja u iznosu od 440.223 KM (kratkoročna potraživanja 420.950 KM i sumnjiva i sporna potraživanja 19.273 KM).

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 420.950. Najznačajnija potraživanja su od: Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona 391.302 KM (što predstavlja 93% ukupnih potraživanja od kupaca), JU Kantonalna bolnica Zenica 6.523 KM, Apoteka Farmacija Zenica 2.468 KM, „MGM Farm“ Kakanj 2.103 KM, „Zefarm“ d.o.o. Zenica 1.078 KM i drugih.

Prema prezentiranim podacima, od ukupno iskazanih kratkoročnih potraživanja na 31. 12. 2019. godine, 3.065 KM odnosi se na potraživanja od prodaje starija od 12 mjeseci.

Druga kratkoročna potraživanja na 31. 12. 2019. godine iskazana su u iznosu od 99.425 KM. Najveći dio u iznosu od 78.650 KM odnosi se na potraživanja za više plaćeni porez za dobit. Federalno ministarstvo finansija je 1. 4. 2005. godine donijelo rješenje kojim se odbija žalba Apoteka protiv Rješenja Kantonalnog ureda Porezne uprave Zenica za povrat poreza na dobit u iznosu od 78.934 KM, kao neosnovana. U Rješenju se navodi da je prvostepeni organ (Porezna uprava) pravilno postupio kada je odbio žalbu Apoteka za povrat poreza na dobit u iznosu od 78.934 KM, jer je zahtjev za povrat pretplaćene porezne obaveze podnesen tri godine nakon dana uplate poreza. Protiv Rješenja Federalnog ministarstva finansija u roku od 30 dana od dana prijema Rješenja mogao se pokrenuti upravni spor. **Nije pravovremeno pokrenut upravni spor, čime su iscrpljene sve pravne radnje i čime je Rješenje postalo izvršno.**

Sumnjiva i sporna potraživanja u iznosu od 19.273 KM odnose se na potraživanja iz 2010. godine za preduzeće „Timnax Trejo“ d.o.o. Zenica (koje više ne postoji). Donesena je presuda Općinskog suda u Zenici od 20. 1. 2012 godine da „Timnax Trejo“ d.o.o. Zenica isplati Apoteci 16.915 KM na ime glavnog duga, sa zakonskim zateznim kamatama.

S obzirom na utvrđene okolnosti u vezi s ovim potraživanjima, ističemo i da Popisna komisija nije navela prijedlog aktivnosti na rješavanju naplate sumnjivih i spornih potraživanja (19.273 KM) i drugih kratkoročnih potraživanja (78.934 KM).

Aktivna vremenska razgraničenja iskazana su u iznosu od 140.674 KM, a odnose se na obračunate nenaplaćene prihode po osnovu knjižnih obavijesti/rabaća koje su dospjele u 2020. godini, a koje su dobavljači ispostavili po osnovu kupovine robe u 2019. godini.

Preporuka:

- **poduzeti aktivnosti na pravilnom knjigovodstvenom evidentiranju drugih kratkoročnih potraživanja, u skladu sa Rješenjem Federalnog ministarstva finansija, kao i na naplati sumnjivih i spornih potraživanja.**

6.2.3 Kapital

Na datum bilansa iskazan je kapital sa sljedećom strukturom:

	31. 12. 2019.	31. 12. 2018.
KAPITAL		
Osnovni kapital	3.395.136	3.395.136
* Gubitak do visine kapitala	(3.395.136)	(3.395.136)
Gubitak iznad visine kapitala	(862.339)	(865.544)

Uvidom u aktuelni izvod iz Sudskog registra Općinskog suda u Zenici od 5. 4. 2018. godine, kao osnivač subjekta upisan je Grad Zenica. Ugovoreni (upisani) kapital je 3.826.598 KM, odnosno učešće u kapitalu iznosi 100%, dok je osnovni kapital iskazan u poslovnim knjigama u iznosu od 3.395.136 KM. Ugovoreni (upisani) kapital u iznosu od 3.826.598 KM regulisan je Odlukom o organizovanju Apoteke od 14. 4. 1998. godine, i to da je osnivački ulog bivšeg OOUR-a Apoteka u stvarima (građevine i opreme) 2.852.200 KM, novčanim sredstvima 939.618 KM i pravima 34.780 KM. **U 2019. godini nije bilo aktivnosti na usaglašavanju pozicija osnovnog kapitala iskazanog u nadležnom sudskom registru sa iskazanim kapitalom u poslovnim knjigama Apoteke (razlika 431.462 KM).**

Akumulirani gubitak iskazan je u iznosu od 3.395.136 KM, a gubitak iznad visine kapitala u iznosu od 862.339 KM.

Iako se Apoteka u 2019. godini nije obraćala osnivaču, konstatovali smo da se kroz Izvještaje o radu i upućene dopise u ranijem periodu, kao i za 2020. i 2021. godinu, obraćala Gradu Zenici za dobivanje budžetskih sredstava sa molbom da se sredstva planiraju za finansiranje dežurne apoteke i stimulaciju rada depoa, kako bi se pokrili gubici u njihovom poslovanju.

S tim u vezi ističemo da Grad Zenica kao osnivač nema utvrđene planove za pokriće akumuliranog gubitka, a odredbama člana 41. Zakona o ustanovama definisano je da osnivač supsidijarno odgovara za obaveze ustanove i da je dužan pokriti višak rashoda nad prihodima u roku od 60 dana od dana usvajanja godišnjeg obračuna.

Preporuka:

- **poduzeti aktivnosti na usklađivanju osnovnog kapitala u poslovnim knjigama Apoteke i sudskom registru.**

6.2.4 Dugoročna rezervisanja

Dugoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 36.370 KM i odnose se na primljene donacije za namjensko renoviranje i opremanje stalnih sredstava. Najveći dio odnosi se na opremanje i adaptaciju poslovnog prostora ogranka Apoteke Tišina.

6.2.5 Obaveze

U finansijskim izvještajima na datum bilansa iskazane su obaveze u iznosu od 4.707.685 KM i u cijelosti se odnose na kratkoročne obaveze iskazane na 31. 12. 2019. godine.

6.2.5.1 Kratkoročne obaveze

Od ukupnih **obaveza prema dobavljačima** koje su na 31. 12. 2019. godine iznosile 4.565.927 KM, na obaveze prema veletrgovnicama odnosi se 4.527.260 KM.

Apoteka ima zaključene ugovore o nabavci lijekova sa 21 veletrgovinom. Zbog velikih neizmirenih obaveza prema dobavljačima iz ranijih godina, Apoteka je zaključila sporazume o otplati sa:

- „MGM Farm“ d.o.o. Kakanj 21. 11. 2017. godine za otplatu duga po osnovu ispostavljenih računa u periodu 1. 10. 2014. godine – 31. 8. 2015. godine, u ukupnom iznosu od 1.192.545 KM. Sporazumom je definisano da će Apoteka dobavljaču „MGM Farm“ d.o.o. Kakanj za iznos duga mjesečno isplaćivati najmanje 20.000 KM počev od 1. 12. 2017. godine. Stanje duga po sporazumu sa 31. 12. 2019. godine iznosi 692.545 KM, a preostale obaveze iz perioda nakon zaključenog sporazuma iznose 2.984.337 KM;
- „Medimpex“ d.o.o. Sarajevo 31. 5. 2017. godine o dobrovoljnom izvršenju duga koji na 30. 5. 2017. godine iznosi 332.044 KM i odnosi se na dugovanja u periodu 2014–2017. godine. Sporazumom je definisano da će Apoteka dug isplatiti u 12 mjesečnih rata (11 x 22.000 KM i 1 x 23.809,68 KM). Ostatak duga iz 2017. godine Apoteka je u obavezi izmirivati do dospijeca fakture. Dugovanje Apoteke po sporazumu je izmireno, a po usmenom dogovoru su se dospjele fakture nastavile plaćati u sporazumom ugovorenim iznosima od 22.000 KM mjesečno.

Od iskazanih obaveza prema dobavljačima u iznosu od 4.565.927 KM, na obaveze koje su starije od 12 mjeseci odnosi se 1.845.704 KM.

Apoteka nema uspostavljene adekvatne kontrolne mehanizme kojima bi se preveniralo stvaranje obaveza koje ugrožavaju solventnost Apoteke i njenu sposobnost da svoje obaveze izmiruje na vrijeme, u skladu sa Zakonom o finansijskom poslovanju FBiH.

Preporuka:

- *izmirivanje obaveza prema dobavljačima vršiti u skladu sa Zakonom o finansijskom poslovanju FBiH.*

6.2.6 Popis sredstava i obaveza

Direktorica je 10. 12. 2019. godine donijela Rješenje o komisiji za popis lijekova, hemikalija, sanitetskog materijala, ambalaže, robe, stalnih sredstava i sitnog inventara. Rješenjem su imenovane komisije za popis. Popis je obavljen u periodu od 14. 12. 2019. do 31. 12. 2019. godine, u skladu sa rasporedom po poslovnim jedinicama određenim Rješenjem.

Na osnovu rekapitulacije popisnih lista koje su dostavile popisne komisije, utvrđeno je ukupno stanje zaliha robe i proizvoda u Galenskom laboratoriju i višak u iznosu od 2.228 KM.

Pored rekapitulacije stanja u galenskom laboratoriju, u izvještaju popisne komisije koji je sačinjen 27. 1. 2020. godine dat je pregled građevinskih objekata, opreme, vozila, alata, pogonskog i kancelarijskog namještaja, knjiga, nematerijalnih sredstava (softver) i dat prijedlog za otpis stalnih sredstava po organizacionim jedinicama. Također, popisan je sitan inventar, novčana sredstva, potraživanja i obaveze. Nisu konstatovani viškovi ili manjkovi, odnosno utvrđeno je da knjigovodstveno stanje odgovara stvarnom stanju.



Ovom izvještaju, koji sadrži rekapitulaciju stanja roba, odnosno gotovih proizvoda, prethodio je Zapisnik o usklađivanju knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem u pojedinačnim ispostavama (ograncima i depoima) Apoteke. Uvidom u dostavljene Zapisnike po ispostavama, konstatovali smo da je u svim ispostavama utvrđen višak robe i gotovih proizvoda (višak je utvrđen u pojedinačnim iznosima do 400 KM).

U izvještaju Centralne popisne komisije sačinjen je pregled stanja potraživanja i obaveza, preuzet iz knjigovodstvenih evidencija. S obzirom na to da Apoteka ima značajne obaveze u iznosu od 4.707.685 KM, kao i potraživanja u iznosu od 539.647 KM, smatramo da popis urađen na ovakav način nije potpun jer ne sadrži detaljan pregled faktura po dobavljačima i dužnicima.

Također, nisu obrazložena pojedinačna stanja drugih kratkoročnih potraživanja u iznosu od 99.425 KM i sumnjivih i spornih potraživanja u iznosu od 19.273 KM, kao ni planirane aktivnosti i način njihovog rješavanja (detaljnije pojašnjeno u tački 6.2.2.3 Izvještaja). Također, Apoteke nisu ni u Bilješkama obrazložile pojedinačna stanja sumnjivih i spornih potraživanja, što nije u skladu s članom 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Komisija za popis je na osnovu izvršenog popisa po poslovnim jedinicama sačinila izvještaj sa prijedlogom za rashodovanje i otpis sitnog inventara.

Upravni odbor je 11. 2. 2020. godine donio Odluku o usvajanju Izvještaja popisne komisije u cijelosti. Odlukom je utvrđeno da je potrebno izvršiti uknjiženje utvrđenih viškova u ukupnom iznosu od 2.228 KM zaduživanjem skladišta po pojedinim organizacionim jedinicama u korist prihoda. Također, naloženo je da se izvrši fizičko izmještanje stalnih sredstava koje su predložene za rashodovanje. Nije nam prezentovan izvještaj o rashodovanju.

Nije izvršen popis potraživanja i obaveza s ciljem da se utvrdi njihovo stvarno stanje, pa nije izvršeno ni usklađivanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim stanjem, što nije u skladu s članom 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Također, u dijelu popisa potraživanja nisu dati prijedlozi rješavanja potraživanja za više plaćeni porez na dobit u iznosu od 78.650 KM, kao i sumnjivih i spornih potraživanja u iznosu od 19.273 KM, kako je propisano članom 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Preporuke:

- *popisom utvrditi stvarno stanje obaveza i potraživanja i izvršiti njihovo usklađivanje s knjigovodstvenim stanjem na osnovu člana 25. Zakona o računovodstvu i reviziji;*
- *iskazati sumnjiva i sporna potraživanja u Bilješkama uz finansijske izvještaje u skladu s članom 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.*

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su ukupni novčani primici u iznosu od 38.201 KM i ukupne novčane isplate u iznosu od 15.494 KM, što je rezultiralo pozitivnim novčanim tokom. Izvještaj o novčanom toku urađen je prema MRS-u 7, po indirektnoj metodi.

6.4 IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

Izvještaj o promjenama na kapitalu za 2019. godinu sačinjen je u skladu s važećim propisima, pri čemu su iskazane vrijednosti na pojedinim pozicijama usklađene sa Iskazanim vrijednostima u Bilansu stanja i Bilansu uspjeha.

6.5 BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Bilješke uz finansijske izvještaje nisu sastavljene u skladu sa zahtjevima iz MRS-a 1 – Prezentiranje finansijskih izvještaja, i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja, jer menadžment pri sastavljanju finansijskih izvještaja nije procijenio sposobnost Apoteke da nastavi poslovati u vremenski neograničenom periodu u skladu s tačkom 25. MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, niti ih je objavio u Bilješkama.

Također, u Bilješkama uz finansijske izvještaje dati su statistički podaci po bilansnim pozicijama (povećanje, smanjenje...), kao i dio pokazatelja analize finansijskih izvještaja, a da nisu date potrebne informacije i dodatna objašnjenja korisnicima finansijskih izvještaja, u skladu sa zahtjevima propisa koji uređuju objavljivanja uz finansijske izvještaje.

Naime, Apoteka ima akumulirani gubitak iz ranijih godina do visine kapitala u iznosu od 3.395.136 KM i gubitak iznad visine kapitala u iznosu od 862.339 KM. Ukupne obaveze na 31. 12. 2019. godine iznosile su 4.707.685 KM, od čega se na obaveze prema dobavljačima odnosi 4.565.927 KM, obaveze za plaće, naknade plaća i ostala primanja zaposlenih 96.586 KM, i na druge obaveze 45.172 KM, dok je tekuća imovina na 31. 12. 2019. godine iznosila 2.344.186 KM.

Preporuka:

- *Bilješke uz finansijske izvještaje sastavljati u skladu sa zahtjevima MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvještaja, i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.*

7. JAVNE NABAVKE

Direktorica je donijela Plan javnih nabavki za 2019. godinu koji Upravni odbor nije usvojio, što nije u skladu sa Statutom Apoteke. Prema izjavi direktorice, postupci koji se odnose na sekundarne dobavljače (nabavka robe za internu upotrebu/roba koja nije za dalju prodaju) preko 6.000 KM nisu provođeni jer troškovi nisu prelazili ovaj iznos.

Međutim, revizijom je konstatovano da su određeni troškovi prelazili iznos od 6.000 KM, i to za gorivo (8.130 KM) i tekuće održavanje opreme (8.560 KM). Također, kao što je navedeno u tački 6.2.2.2 Izvještaja, postupci javnih nabavki nisu provođeni kako bi se zaključili ugovori o finansijskim/bankarskim uslugama.

Nisu provedeni odgovarajući postupci javnih nabavki, u skladu s članom 87. Zakona, u odabiru postupka za dodjelu ugovora male vrijednosti. Konstatovali smo da Apoteka nije provela postupke javne nabavke za robe i usluge koje nisu namijenjene daljoj prodaji i finansijsko-bankarske usluge, iako je to bila obavezna u skladu s članom 4. i Aneksom II dio A Zakona o javnim nabavkama. Također, za provedene direktne sporazume nisu objavljivana obavještenja o provedenim postupcima na internet-stranici Agencije za javne nabavke, što nije u skladu s članom 36. Zakona o javnim nabavkama.

Preporuka:

- *nabavku robe i usluga koje nisu namijenjene prodaji provoditi u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.*

8. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Apoteka je 18. 8. 2020. godine dostavila komentar na Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2019. godinu. U njemu su navedena obrazloženja za date nalaze, koji se odnose na: knjigovodstveno evidentiranje ugovorenih rabata, iskazivanje poslovnih prostora u knjigovodstvenim evidencijama, akumulirani gubitak iznad visine osnovnog kapitala, donošenje Godišnjeg plana rada i finansijskog plana za 2019. godinu, poduzimanje aktivnosti na naplati drugih kratkoročnih i sumljivih i spornih potraživanja, donošenje Plana javnih nabavki i provođenje postupaka javnih nabavki u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, zasnivanje radnog odnosa putem javnog oglasa, zaključivanje ugovora o djelu, poduzimanje aktivnosti na mjerama štednje i racionalizacije poslovanja, ugovore o finansijskim/bankarskim uslugama i način zaključivanja ugovora sa veledrogerijama.



Prihvaćena su i u konačni Izvještaj inkorporirana obrazloženja, na osnovu priložene dokumentacije, koja se odnose na poduzimanje aktivnosti Apoteke na mjerama štednje i racionalizacije poslovanja, angažovanje advokata za provođenje procedure upisa prava vlasništva nad poslovnim prostorima Apoteke i na informisanje Upravnog odbora o načinu odabira najpovoljnijih dobavljača sa kojima su zaključeni ugovori za nabavku roba za dalju prodaju. Apoteka je uz komentar dostavila i Plan javnih nabavki za 2020. godinu koji je Upravni odbor usvojio, što je uticalo na preporuku datu za donošenje Plana javnih nabavki u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

* { Komentare koji se odnose na zasnivanje radnog odnosa u Apoteci, knjigovodstveno evidentiranje ugovorenih rabata, donošenje Godišnjeg plana rada i finansijskog plana, poduzimanje aktivnosti na rješavanju sumnjivih i spornih i drugih kratkoročnih potraživanja, zaključivanje ugovora o djelu i provođenje postupaka javnih nabavki za pružanje finansijskih/bankarskih usluga, nismo mogli prihvatiti jer nisu data adekvatna obrazloženja niti je priložena dodatna relevantna dokumentacija koja bi uticala na izmjene utvrđenih nalaza u Nacrtu izvještaja za 2019. godinu.

Koordinatorica
za finansijsku reviziju

Mia Buljubašić

Tim za reviziju

Meliha Baručija – voditeljica tima

Azra Bečić – članica tima



IV PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI



Bilans uspjeha za period od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine			
Naziv pravnog lica: Javna ustanova Apoteka „Zdravlje“ Zenica			
RB	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
A)	DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
	POSLOVNI PRIHODI I RASHODI		
I	Poslovni prihodi (od 1 do 4)	5.761.337	5.535.395
1	Prihodi od prodaje robe	5.158.943	4.954.433
2	Prihodi od prodaje učinaka	581.172	558.976
3	Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	0	0
4	Ostali poslovni prihodi	21.222	21.986
II	Poslovni rashodi (od 1 do 9)	6.253.350	6.028.818
1	Nabavna vrijednost prodate robe	4.621.447	4.415.052
2	Materijalni troškovi	171.524	176.349
3	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	1.256.583	1.231.400
4	Troškovi proizvodnih usluga	72.425	64.915
5	Amortizacija	61.014	63.687
6	Troškovi rezervisanja	0	0
7	Nematerijalni troškovi	74.451	79.081
8	Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	4.094	1.666
9	Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	0	0
III	Dobit od poslovnih aktivnosti (I-II)	0	0
	Gubitak od poslovnih aktivnosti (II-I)	492.013	493.423
	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI		
IV	Finansijski prihodi (od 1 do 6)	506.335	536.933
1	Finansijski prihodi od povezanih pravnih lica	0	0
2	Prihodi od kamata	0	0
3	Pozitivne kursne razlike	0	0
4	Prihodi od efekata valutne klauzule	0	0
5	Prihodi od učešća u dobiti zajedničkih ulaganja	0	0
6	Ostali finansijski prihodi	506.335	536.933
V	Finansijski rashodi (od 1 do 5)	10	0
1	Finansijski rashodi iz odnosa s povezanim pravnim licima	0	0
2	Rashodi kamata	2	
3	Negativne kursne razlike	0	0
4	Rashodi iz osnova valutne klauzule	0	0
5	Ostali finansijski rashodi	8	
VI	Dobit od finansijskih aktivnosti (IV-V)	506.325	536.933
	Gubitak od finansijske aktivnosti (V-IV)	0	0
VII	Dobit redovne aktivnosti (III-VI) > 0	14.312	43.510
VIII	Gubitak od redovne aktivnosti (III-VI) < 0		
	OSTALI PRIHODI I RASHODI		
IX	Ostali prihodi i dobici (od 1 do 9)	2.259	1.960
1	Dobici od prodaje stalnih sredstava	0	0
2	Dobici od prodaje investicionih nekretnina	0	0
3	Dobici od prodaje bioloških sredstava	0	0
4	Dobici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	0	0
5	Dobici od prodaje materijala	0	0
6	Viškovi	2.228	1.956
7	Naplaćena otpisana potraživanja	0	0
8	Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika	0	0
9	Otpis obaveza, ukinuta rezervisanja i ostali prihodi	31	4
X	Ostali rashodi i gubici (od 1 do 9)	10.505	36.035
1	Gubici od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava	14	
2	Gubici od prodaje i rashodovanja investicionih nekretnina	0	0
3	Gubici od prodaje i rashodovanja bioloških sredstava	0	0
4	Gubici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	0	0
5	Gubici od prodaje materijala	0	0
6	Manjkovi	0	0
7	Rashodi iz osnova zaštite od rizika	0	0



8	Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja		22.711
9	Rashodi i gubici na zalihama i ostali rashodi	10.491	13.324
XI	Dobit po osnovu ostalih prihoda i rashoda (IX-X)	0	0
XII	Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (X-IX)	8.246	34.075
	PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI SREDSTAVA	0	0
1	Prihodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	0	0
2	Rashodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	4.230	8.514
3	Povećanje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	0	0
4	Smanjenje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	0	0
XIII	Dobit od usklađivanja vrijednosti (1-2+3-4) > 0	0	0
XIV	Gubitak od usklađivanja vrijednosti (1-2+3-4) < 0	4.230	8.514
1*	Prihodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki neznačajnih grešaka iz ranijih perioda	1.757	3.018
2*	Rashodi iz osnova promjena računovodstvenih politika i ispravki neznačajnih grešaka iz ranijih perioda	388	1.053
	DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XV	Dobit neprekinutog poslovanja prije poreza (VII-VIII+XI-XII+XIII-XIV+1*-2*) > 0	3.205	2.886
XVI	Gubitak neprekinutog poslovanja prije poreza (VII-VIII+XI-XII+XIII-XIV+1*-2*) < 0		
	POREZ NA DOBIT NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
1**	Porezni rashodi perioda	0	0
2**	Odloženi porezni rashodi perioda	0	0
3**	Odloženi porezni prihodi perioda	0	0
	NETO DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA	0	0
XVII	Neto dobit neprekinutog poslovanja (XV-XVII - 1**- 2**+ 3**) > 0	3.205	2.886
XVIII	Neto gubitak neprekinutog poslovanja (XV-XVII - 1**- 2**+ 3**) < 0		
	DOBIT ILI GUBITAK PREKINUTOG POSLOVANJA		
XIX	Neto dobit prekinutog poslovanja		
XX	Neto gubitak prekinutog poslovanja		
	NETO DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
XXI	Neto dobit perioda (XVII-XVIII+XIX-XX) > 0	3.205	2.886
XXII	Neto gubitak perioda (XVII-XVIII+XIX-XX) < 0		
B)	OSTALA SVEOBUHvatNA DOBIT ILI GUBITAK		
1	Dobici utvrđeni direktno u kapitalu	0	0
2	Gubici utvrđeni direktno u kapitalu	0	0
3	Obračunati odloženi porez na ostalu sveobuhvatnu dobit	0	0
XXIII	Neto ostala sveobuhvatna dobit (1-2-3) > 0		
XXIV	Neto ostali sveobuhvatni gubitak (1-2-3) < 0		
	Ukupna neto sveobuhvatna dobit perioda (XXI-XXII+XXIII-XXIV) > 0	3.205	2.886
	Ukupna neto sveobuhvatna dobit perioda (XXI-XXII+XXIII-XXIV) < 0		
	Neto dobit/gubitak perioda prema vlasništvu (XXI ili XXII)	3.205	2.886
	a) vlasnicima matice	3.205	2.886
	b) vlasnicima manjinskih interesa		
	Neto dobit/gubitak perioda prema vlasništvu (XXIII ili XXIV)	3.205	2.886
	a) vlasnicima matice	3.205	2.886
	b) vlasnicima manjinskih interesa		
	Zarada po dionici:		
	a) obična		
	b) razdijeljena		
	Prosječan broj zaposlenih:		
	- na bazi sati rada	51	50
	- na bazi stanja krajem mjeseca	51	50

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 28. 2. 2020. godine.

Direktorica
Višnja Kruškić



Bilans stanja na 31. 12. 2019. godine					
Naziv pravnog lica: Javna ustanova Apoteka „Zdravlje“ Zenica					
Pozicija		Iznos tekuće godine			Iznos prethodne godine /neto/
		Bruto	Ispravka vrijednosti	NETO (3-4)	
1	2	3	4	5	6
	AKTIVA				
	A) STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI (od 1 do 8)	4.773.796	3.233.386	1.540.410	1.588.194
1	Nematerijalna sredstva	65.465	64.228	1.237	1.227
2	Nekretnine, postrojenja i oprema	4.703.126	3.169.158	1.533.968	1.581.762
3	Investicione nekretnine	0	0	0	0
4	Biološka sredstva	5.205		5.205	5.205
5	Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	0	0	0	0
6	Dugoročni finansijski plasmani	0	0	0	0
7	Druga dugoročna potraživanja	0	0	0	0
8	Dugoročna razgraničenja	0	0	0	0
	B) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	0	0	0	0
	C) TEKUĆA SREDSTVA (od 1 do 2)	2.935.067	590.881	2.344.186	2.387.761
1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	2.197.217	590.881	1.606.336	1.801.020
2	Gotovina, kratkoročna potraživanja i kratkoročni plasmani	737.850		737.850	586.741
	D) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	0	0	0	0
	E) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	862.339		862.339	865.544
	I) POSLOVNA AKTIVA (A+B+C+D+E)	8.571.202	3.824.267	4.746.935	4.841.499
	II) Vanbilansna evidencija – vanbilansna aktiva				
	UKUPNO AKTIVA (I+II)	8.571.202	3.824.267	4.746.935	4.841.499
	PASIVA				
	A) KAPITAL (od 1 do 10)				
1	Osnovni kapital			3.395.136	3.395.136
2	Upisani neuplaćeni kapital			0	0
3	Emisiona premija			0	0
4	Rezerve			0	0
5	Revalorizacija rezerve			0	0
6	Nerealizovani dobiti			0	0
7	Nerealizovani gubici			0	0
8	Neraspoređena dobit			0	0
9	Gubitak do visine kapitala			3.395.136	3.395.136
10	Otkupljene vlastite dionice i udjeli			0	0
	B) DUGOROČNA REZERVISANJA			36.370	40.100
	C) DUGOROČNE OBAVEZE				
	D) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE				
	E) KRATKOROČNE OBAVEZE (1 do 8)			4.707.685	4.801.399
1	Kratkoročne finansijske obaveze			0	0
2	Obaveze iz poslovanja			4.565.927	4.662.854
3	Obaveze iz specifičnih poslova			0	0
4	Obaveze po osnovu plaća, nak. i ostalih primanja zaposlenih			96.586	89.383
5	Druge obaveze			4.680	3.707
6	Obaveze za PDV			40.253	39.613
7	Obaveze za ostale poreze i druge dažbine			239	5.842
8	Obaveze za porez na dobit			0	0
	F) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA			2.880	
	G) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE				
	I) POSLOVNA PASIVA (A+B+C+D+E+F+G)			4.746.935	4.841.499
	II) Vanbilansna evidencija – vanbilansna pasiva				
	UKUPNO PASIVA (I+II)			4.746.935	4.841.499

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 28. 2. 2020. godine.

Direktorica
Višnja Kruškić



Izveštaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine (Indirektna metoda)				
Naziv pravnog lica: Javna ustanova Apoteka „Zdravlje“ Zenica				
	Opis	Oznaka (+, -)	IZNOS	
			Tekuća godina	Prethodna godina
	A. GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
1	Neto dobit (gubitak) za period		3.205	2.886
	Usklađenje za:			
2	Amortizacija/vrijednost usklađivanja nematerijalnih sredstava	+	271	
3	Gubici (dobici) od otuđenja nematerijalnih sredstava	+ (-)	0	0
4	Amortizacija/vrijednost usklađivanja materijalnih sredstava	+	60.743	63.687
5	Gubici (dobici) od otuđenja materijalnih sredstava	+ (-)	14	
6	Usklađenja iz osnova dugoročnih finansijskih sredstava	+ (-)	0	0
7	Nerealizovani rashodi (prihodi) od kursnih razlika	+ (-)	0	0
8	Ostala usklađenja za negotovinske stavke	+ (-)	0	0
9	Ukupno (od 2 do 8)		61.028	63.687
10	Smanjenje (povećanje) zaliha	+ (-)	194.684	(233.329)
11	Smanjenje (povećanje) potraživanja od prodaje	+ (-)	20.822	92.706
12	Smanjenje (povećanje) drugih potraživanja	+ (-)	(8.550)	629
13	Smanjenje (povećanje) aktivnih vremenskih razgraničenja	+ (-)	(140.674)	0
14	Povećanje (smanjenje) obaveza prema dobavljačima	+ (-)	(96.793)	74.151
15	Povećanje (smanjenje) drugih obaveza	+ (-)	1.599	(14.571)
16	Povećanje (smanjenje) pasivnih vremenskih razgraničenja	+ (-)	2.880	
17	Ukupno (od 10 do 16)		(26.032)	(80.414)
18	Neto gotovinski tok od poslovnih aktivnosti (1+9+17)		38.201	(13.841)
	B. GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI			
19	Prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (od 20 do 25)		0	0
20	Prilivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	+	0	0
21	Prilivi iz osnova prodaje dionica i udjela		0	0
22	Prilivi iz osnova prodaje stalnih sredstava	+	0	0
23	Prilivi iz osnova kamata	+	0	0
24	Prilivi od dividendi i učešća u dobiti	+	0	0
25	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	+	0	0
26	Odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (od 27 do 30)		15.494	
27	Odlivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	-	0	0
28	Odlivi iz osnova kupovine dionica i udjela	-	0	0
29	Odlivi iz osnova kupovine stalnih sredstava	-	15.494	
30	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	-	0	0
31	Neto priliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (19-26)			
32	Neto odliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (26-19)		15.494	
	C. GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI			
33	Prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (od 34 do 37)		0	0
34	Prilivi iz osnova povećanja osnovnog kapitala	+	0	0
35	Prilivi iz osnova dugoročnih kredita	+	0	0
36	Prilivi iz osnova kratkoročnih kredita	+	0	0
37	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	+	0	0
38	Odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (od 39 do 44)			12.383
39	Odlivi iz osnova otkupa vlastitih dionica i udjela	-	0	0
40	Odlivi iz osnova dugoročnih kredita	-	0	0
41	Odlivi iz osnova kratkoročnih kredita	-	0	0
42	Odlivi iz osnova finansijskog lizinga	-	0	0
43	Odlivi iz osnova isplaćenih dividenda	-	0	0
44	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	-		12.383
45	Neto priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (33-38)			
46	Neto odliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (38-33)			12.383
47	D. UKUPNI PRILIVI GOTOVINE (18+31+45)		38.201	
48	E. UKUPNI ODLIVI GOTOVINE (18+32+46)		15.494	26.224
49	F. NETO PRILIV GOTOVINE (47-48)		22.707	
50	G. NETO ODLIV GOTOVINE (48-47)			26.224



51	H. Gotovina na početku izvještajnog perioda		29.777	56.001
52	I. Pozitivne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	+		
53	J. Negativne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	-		
54	K. Gotovina na kraju izvještajnog perioda (51+49-50+52-53)		52.484	29.777

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 28. 2. 2020. godine.

Direktorica
Višnja Kruškić



Izveštaj o promjenama na kapitalu za period koji završava na 31. 12. 2019. godine

Naziv pravnog lica: Javna ustanova Apoteka „Zdravlje“ Zenica

VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	DIO KAPITALA KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRIVREDNOG DRUŠTVA						MANJINSKI INTERES	UKUPNO KAPITAL (7+8)
	Dionički kapital i udjeli u d.o.o.	Revalorizacijske rezerve	Nerealizovani dobiti/gubici	Ostale rezerve	Akumulirana neraspoređena dobit/gubitak nepokriveni	Ukupno (2+3+5+7)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Stanje na 31. 12. 2017. god.	3.395.136	0	0	0	(4.263.566)	(868.430)	0	(868.430)
2. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Efekti ispravki grešaka	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Ponovo iskazano stanje na 31. 12. 2017. odnosno 1. 1. 2018. god. (1 ± 2 ± 3)	3.395.136	0	0	0	(4.263.566)	(868.430)	0	(868.430)
5. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstava	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	0	0	0	0	0	0	0	0
7. Kursne razlike nastale prevođenjem finansijskih izvještaja u drugu valutu prezentacije	0	0	0	0	0	0	0	0
8. Neto dobit/gubitak iskazan u bilansu uspjeha	0	0	0	0	2.886	2.886	0	2.886
9. Neto dobiti/gubici priznati direktno u kapital	0	0	0	0	0	0	0	0
10. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	0	0	0	0	0	0	0	0
11. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0
12. Stanje na 31. 12. 2018. godine, odnosno 1. 1. 2019. godine (4 ± 5 ± 6 ± 7 ± 8 ± 9 -10 + 11)	3.395.136	0	0	0	(4.260.680)	(865.544)	0	(865.544)
13. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	0	0	0	0	0	0	0	0
14. Efekti ispravki grešaka	0	0	0	0	0	0	0	0
15. Ponovo iskazano stanje na 31. 12. 2018, odnosno 1. 1. 2019. god. (12 ± 13 ± 14)	3.395.136	0	0	0	(4.260.680)	(865.544)	0	(865.544)
16. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstava	0	0	0	0	0	0	0	0
17. Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	0	0	0	0	0	0	0	0
18. Kursne razlike nastale prevođenjem finansijskih izvještaja u drugu valutu prezentacije	0	0	0	0	0	0	0	0
19. Neto dobit (gubitak) iskazan u bilansu uspjeha	0	0	0	0	3.205	3.205	0	3.205
20. Neto dobiti/gubici priznati direktno u kapitalu	0	0	0	0	0	0	0	0
21. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	0	0	0	0	0	0	0	0
22. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0
23. Stanje na 31. 12. 2019. god. (15±16±17±18±19±20-21+22)	3.395.136	0	0	0	(4.257.475)	(862.339)	0	(862.339)

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 28. 2. 2020. godine.

Direktorica
Višnja Kruškić